

BLAZNI VERZI

JERN LEDINA

*Nocoj bom čul vso noč pri oknu.
Rad bi poslušal daljno pesem fantov,
te pesmi pa ni več — če je — je laž.
Slab glas vendar nekje odmeva,
na vasi poje, komaj razpoznaš.
Kot jaz — nekdo boji se jutri dneva,
zato se v krčmi vina je nalil —
in domoljubne pesmi zdaj prepeva.*

*Noč bom nocoj pri oknu preslonel.
Mesec sije — ha, danes se sveti
kot vrata mogočne blagajne.
Jasno je vse! Čemu hrepeneti
in še odkrivati bivanja tajne!
Vse, vse je naprodaj ob cesti,
nad vsem si lahko gospodar,
samo da pest imaš in v pesti —
stiskaš sveti denar ...*

*Stare zvezde so nocoj trhlene,
nebo je redka pajčevina
in vidim, da je mesec nos —
nos gospodarnega duha,
okoli njega se vrte zemljine,
sučejo se ljudstva zemeljska ...
Zalučaj, fantič, dinar v lajno vsemirja,
en dinar, bolj gotovo bo dva,
da nam večno šaljivo vsemirje —
novo komedijo zaigra ...*

*Veje dreves so nocoj črne kače ...
Proti nebu so z glavami segle
in vso luč so nam prestregle.*

*Skozi veje mesec sveti ...
podoba je kakor da živo srce
med vejami bije — in ne more nikamor,
ker ga mrzle kače v objemu drže ...*

*Po vasi gre ciganka.
Prišla je sèm od potoka,
otrok iz bisage ji gleda
in časih obupno zajoka.*

*Ciganka preklinja;
prekolne vsako hišo in dver,
nikjer ji niso odprli,
da bi obstala zvečer ...*

*Jokaj, ciganček, ti si še mlad,
izjokaj črne oči.
Ciganka ne joka več — tiho preklinja
svet in ljudi.*

*Za ciganko se opoteka belo ščenè;
zdaj zdaj za trenutek obstane ...
tiho zacvili in se vleče naprej,
ko si oblizálo je rane.
Potem pa v luno zalaja ...*

*Mi vsi smo ubogo belo ščenè:
v nočeh si z besedami ližemo rane,
ki nam jih vsak dan zadaja.*

*Vem, da nekaj mi srcé oklepa,
kar ni bolečina ne posmeh,
kar je težko kakor mrtva gmota,
iz katere kleše trda roka
noč in dan le žalostne podobe.*

Ali bom še našel, kar sem zgubil?

*Morda nikdar več — ker divji belec
je divjal čez valujoče njive,
divji belec pomandral je žito,
poteptal je travo senožeti
in izgubil je železno podkev ...*

*Da, zdaj vem! Ta podkev me oklepa
— čas nam v srca je železo vsadil —
saj je divji belec šel čez njive,
rast uničil — črno prst razkopal
in izgubil je železno podkev ...*

Podkev — pravijo — prinaša srečo.

GLEDALIŠKA GARDEROBA

JUŠ KOZAK

Stari Cmoh se komaj še spominja, odkdaj je pri gledališču. Le v opoldanski siesti, ko si postavi stolec v solčno liso pod oknom v garderobi — se mu zablešči, kako je še kot otrok pomagal očetu prišivati gumbe na kostumih. Za hip se prepusti spominom in zdrkne z nasmeškom v davne čase. O, kakšen dolgčas na trhlih klopek med abecedo in krščanskim naukom, kako je napeto pričakoval zadnjega zvonca, da je lahko pobegnil v svoje kraljestvo, med kulise in kostume. Po očetovi smrti so ga prevzeli v gledališki inventar, za krojača in garderoberja. Kolikokrat so se že menjali direktorji. Spominja se še nekaterih, ki so prihajali s cilindrom v pisarno. Vrstili so se režiserji in prevračali garderobo. Umirali so igralci, za njim so ostajali spomini in lovorovi venci, ki jih je potem Cmoh razobešal po garderobi. Nekaj jih je s pridom uporabil v kuhinji, z drugih odpadajo posušeni listi, in Cmoh ne ve več, za kom jih pometa ...

Cmoh uživa pri gledališču posebno protekcijo. Čeprav se je postaral, ga še niso upokojili, in kakor upa, ga ne bodo do smrti. Šivati sicer več ne vidi, včasih pa zna iz nič kaj narediti, in takih mož potrebuje gledališče. Njegove dolgoletne izkušnje še vsi radi poslušajo. Na prste bi lahko preštel dneve, ko je zapustil te prostore, in vendar se ni nikoli pulil za plačo. Pritožbe so mu tuje, marsikomu mlajšemu pa je že pomagal iz obupa. Gledališče je strašna borba. Toda Cmoh še pomisliti ne sme, da bi ga neki dan zapustil, da ne bi